

EL PROCÉS DE CANVI DES D'UNA ESCOLA PETITA

Gabriel A. Gordiola,
Col·legi Santíssima Trinitat

EL Col·legi Santíssima Trinitat és una escola concertada d'una línia, situada dins del barri de Sant Jaume de Palma, on s'imparteixen les etapes d'infantil, primària i educació secundària obligatòria.

Les seves infraestructures, ubicades a l'antic palau de Can Forteza del Sitjar, tot i que han sofert adaptacions i reformes importants, han mantingut part de l'encant arquitectònic de l'edifici.

Ha plogut des de l'any 1934, quan les religioses trinitàries fundaren, al carrer Concepció, el Col·legi Santíssima Trinitat. D'aquelles primeres passes en què l'objectiu principal era l'ensenyament i formació de la dona fins a arribar, avui dia, a un tipus d'escola trinitària on una de les característiques més rellevants del seu tarannà educatiu és l'acollida familiar que rep la persona, dins un context que té present la complexitat de la pròpia realitat dels alumnes en constant procés de formació.

En resum podríem dir que el creixement individual i social de l'alumne que promouen des del centre educatiu, les religioses trinitàries, és un desafiament envers l'educació que es limitava – temps enrere – a aconseguir que l'individu s'adaptàs a la vida social del seu temps, excloent la persona en procés d'aprenentatge de mantenir una presència activa i creadora.

El temps passa i aviat farà tres anys que la representant de la titularitat del centre, Francisca Berga, i la nova direcció pedagògica, formada per Immaculada

Massutí i les cap d'estudis Marina Delgado i María José Asensio, ens proposaren, a l'equip docent, la conveniència de plantejar-nos un vertader canvi metodològic. Les pautes girarien al voltant del debat intern del claustre, la formació permanent del professorat i el compromís, per part de tothom, de donar senyals tangibles d'un inici en el procés de canvi.

El punt de partida fou l'anàlisi de la realitat del centre i de la línia educativa que oferíem aleshores. Preteníem, entre tots, entendre la situació més que cercar dreceres enlluernadores que no arribassin enlloc. Resultava evident que les receptes fàcils d'aplicar no serien del tot útils perquè desatenien el context concret i particular de la nostra escola que, al cap i a la fi, és on volíem

aplicar els canvis en la forma de fer escola.

Com era obvi, en un primer moment, la majoria de nosaltres adoptà una actitud d'inseguretat en relació a la possibilitat de dur endavant certes innovacions metodològiques al centre. La majoria de les nostres pors no tenien cap secret i, gairebé, es fonamentaven en la incertesa que acompanya qualsevol canvi, quan les coses sempre s'han fet d'una manera durant molt d'anys i, un dia, es proposa un replantejament important a llarg termini. No mancaren les típiques confusions i malentesos. Alguns ens demanàvem per què havíem de fer canvis, d'altres no volien fugir de la comoditat que garanteix la rutina, però la reflexió, des del claustre, a poc a poc, ens anava allunyant dels vells prejudicis.

D'aquesta manera, dins el temps del debat, els primers mesos compartírem algunes inquietuds d'allò més normals, com per exemple, aquelles qüestions relacionades amb el fet de tornar a plantejar-se:

- L'atenció a la igualtat i la diversitat.
- L'escola i els mitjans de comunicació actuals.
- El tractament de les emocions a l'escola.
- La credibilitat social de l'escola avui en dia.
- La necessitat que les mares i pares estiguin implicats.
- L'espai propi de l'escola que volem ara i avui.
- Desmotivació de l'alumnat i certa apatia.
- L'índex de fracàs escolar (sobretot el rendiment acadèmic).
- Quines coses fèiem i creïem vàlides, al nostre centre, tot i que ja complien amb la data de caducitat, etc.

En aquest procés, que havíem començat, només quedava clar que seria lent, però, a favor, teníem el motor principal: la il·lusió de debatre. El segon pas urgent era la formació del professorat, amb l'objectiu de reforçar el treball d'un equip docent més ben coordinat i conscient que els nous reptes de l'educació passaven necessàriament per una seriosa innovació pedagògica. La

cura envers els canvis metodològics no només era qüestió d'anar arraconant les antigues classes magistrals per introduir les noves tècniques de l'aprenentatge cooperatiu, també havien de contemplar detalls significatius com, ara, la reestructuració dels pupitres dins les aules i el paper de la utilització de les TIC. Davant el paper de les TIC, en l'aplicació dels canvis metodològics, de seguida arribarem a la conclusió que sempre han de prevaler els criteris pedagògics en el seu ús. En conseqüència són una eina, mai l'objectiu final quan s'hagin d'utilitzar. Hi haurà moments en què sembli oportú fer-les servir, com per exemple: material de suport, en el treball en grup, en el moment de la recerca individual, en la presentació i exposició oral dels treballs, etc.

Actualment, en el curs acadèmic 2016-2017, a educació infantil i en els tres primers cursos d'educació primària s'ha posat en marxa, dins l'àrea de matemàtiques, el programa EntusiasMAT, l'aprenentatge de la lectoescriptura també es fa amb el fonament de les intel·ligències múltiples, mentre que, en l'etapa de secundària, s'han introduït els PBL com una eina més, tant per matèria en l'àmbit interdisciplinari.

Després de tenir cura que la nostra tasca anava més enllà d'un conjunt de coneixements acadèmics i que l'aposta, per l'aprenentatge cooperatiu, era ferma, establírem les pautes a seguir a les diferents àrees i matèries, sense oblidar-nos que hi aprenen junts alumnes diferents. Aquestes pautes de la feina cooperativa les podem englobar en cinc apartats:

- Organització de la tasca i les activitats.
- Distribució i implicació dels alumnes.
- Tenir ben clar allò que es vol realitzar.
- Decidir com es fa i què ha de fer cadascú.
- Finalment, una petita valoració dels resultats.

Amb tot això què volem intentar aconseguir?

- Motivació dels alumnes participants.
- Comprensió del que es fa i del perquè es fa.

Finalment, però no menys important, resta posar en marxa els mecanismes per a avaluar la qualitat del treball i el domini dels procediments i conceptes emprats.

Fins ara, i només si haguéssim de fer balanç, podríem dir que hem millorat a l'hora d'agafar les unitats didàctiques i programacions per poder estructurar-les de manera que es desenvolupin en termes cooperatius. I tractam de diagnosticar, amb més precisió, els problemes que alguns alumnes tenen quan treballen conjuntament, a efectes de poder augmentar l'eficàcia de la feina en grup.

Ningú té la certesa per dir-nos si hem escollit el camí encertat per a demà, però, com a mínim, hem començat a donar les primeres passes per poder respondre a aquesta pregunta i, la veritat, això ja és molt. ■